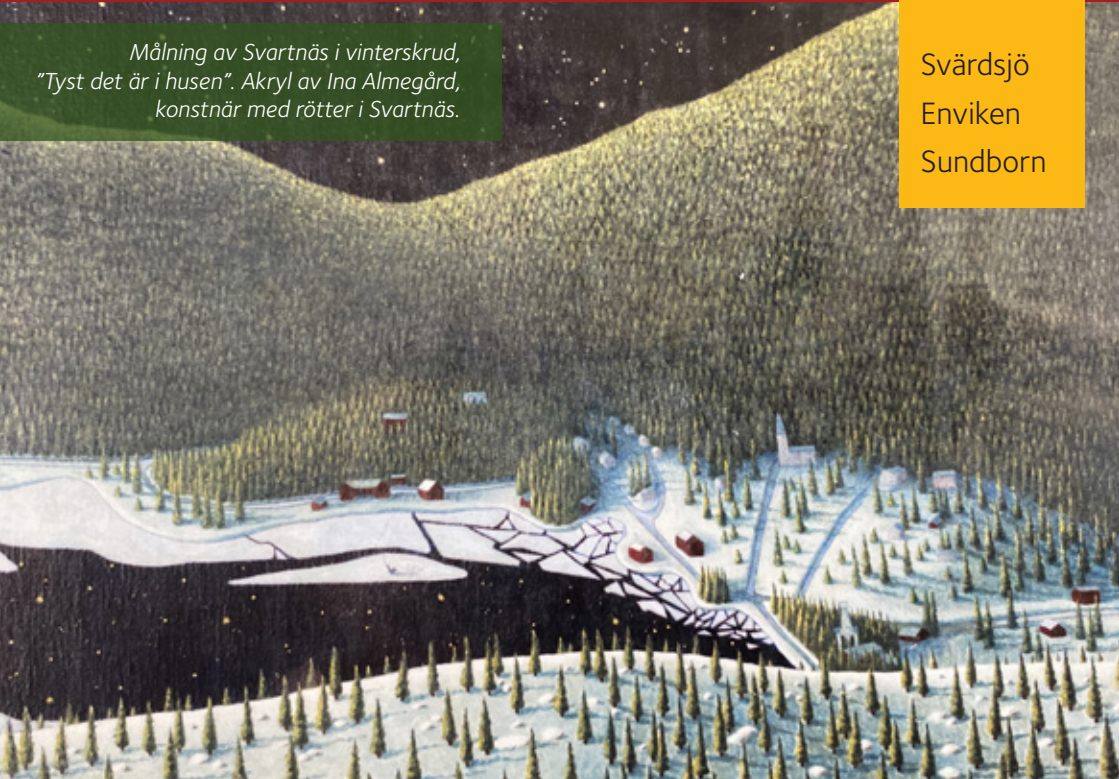

Församlingsbladet

Målning av Svartnäs i vinterskrud,
"Tyst det är i husen". Akryl av Ina Almegård,
konstnär med rötter i Svartnäs.

Svärdsjö
Enviken
Sundborn

ADVENT & JUL i våra kyrkor

Nu är det snart jul igen, tänk!
Tiden tycks springa. Förhoppningsvis
bromsar advents- och juletiden upp
vardagssnurren. Kom gärna till våra
kyrkor för en stunds stillhet och
reflektion, sjung de älskade julpsalm-
erna och se ljusen tindra. sid 4-5 & 19

FRUKOST I ENVIKEN	sid 3
GUD OCH SKÖNHETEN	sid 6-11
EXISTENSIELL HÄLSA	sid 16-17
UNGDOMSGÅRDEN I SVÄRDSJÖ	sid 18
FÄRDPLAN FÖR KLIMATET	sid 20, 22
VILL DU GE AV DIN TID?	sid 21

Vänlighet och generositet

Under hösten har pastoratets anställda och förtroendevalda arbetat med Församlingsinstruktionen, det styrdokument som ska berätta vilken inriktning pastoratet ska ha de kommande fyra åren.

Ord som dök upp i samtalen var vänlighet och generositet. Som en önskan om hur andan ska vara i pastoratet, men också som en beskrivning av hur det redan är.

Det gör mig jätteglad om människor uppfattar att Svenska kyrkan i Svärdsjö, Enviken och Sundborn är en vänlig och generös plats att komma till, oavsett vad som händer i livet, i vardag och fest, i glädje och sorg. En god anda är inget som finns av sig själv. Vänlighet och generositet är något som vi skapar med varandra!

Vet du någon som inte får sitt Församlingsblad? Kontakta oss 0246-79 89 01.

Jag hoppas att ni kommer att få en riktigt god och vänlig advents- och jultid, oavsett var ni är. I era hem, på byn, i föreningsliv, på jobbet, i kyrkan, och på alla de platser där människor finns. Vi får tillsammans, i vänlighet och generositet, finnas till för varandra. Under den här tiden, precis som övriga delar av året, står kyrkan öppen för dig. Det finns ett rikt utbud av gudstjänster. På julafton är Svärdsjö församlingsgård öppen för gemensamt julfirande. Om ni vill samlas kring mat och gemenskap så finns det möjlighet att komma till Svärdsjö för sopplunch den 27 december. Mer info om dessa arrangemang finns på sidan 3 och 5.

Med önskan om Guds rika välsignelse i juletid.

Kalle Bengtz
kyrkoherde

Vi samarbetar med

sensus

Redaktionskommitté: Kalle Bengtz, Michael Wingårdh, Jenny Ärnlov, Camilla Vallhagen, Hans Matsols, Inger Wahlman och Satu Sundström

Frukost i Envikens sockenstuga Gemenskap kring frukostbordet

Samtal, sång, musik, kryss.
Frukostpris 30 kr.

Kl. 8.30-10.00

26 november, 28 januari och
25 februari

SOPPLUNCH

SVÄRDSJÖ

Församlingsgården
**Tisdag 27 december
och tisdag 14 februari**
Kl. 11.30-13.30

Vuxna 60 kr, barn gratis.

SUNDBORN

Porträttsalen i församlingshemmet
Onsdag 8 februari
Kl. 12.00-14.00
Vuxna 60 kr, barn gratis.

Vad vill du läsa om?

Finns det något särskilt som du skulle vilja läsa om i församlingsbladet? Intervjuer, reportage från verksamhet, mer kring vad som händer i byarna? Mer teologi? Personporträtt?

Redaktionskommittén tar gärna emot synpunkter och idéer!

Hör av dig till kyrkoherde Kalle Bengtz på kalle.bengtzt@svenskakyrkan.se eller 0246-79 89 06.

Öppna Förskolans Lucia

Enviken fredag 9 dec kl. 9.00

Sundborn fredag 9 dec kl. 9.00

Svärdsjö måndag 12 dec kl. 9.00

Trettondedag jul 6 januari

Gudstjänst i Envikens kyrka
kl. 15.00 med Tonfåglaorna

Efteråt julgransplundring med dans
kring granen i Sockenstugan.

Pastoratsmessa med kyrkokörerna

Sundborns kyrka Kyndelsmässodagen

5 februari 2023 kl. 11.00

Mässa i juletid med pastoratets kyrkokörer:

Svenskt Julspel av Hans Zimmergren.
En rapsodi med sånger från Advent till och med Trettondedagstiden.

Advent i våra kyrkor

Söndag 1 advent, 27 november

- Kl. 11 ADVENTSGUDSTJÄNST
*Svärdsjö kyrka
Kyrkokören*
- Kl. 11 ADVENTSGUDSTJÄNST
*Envikens kyrka
Kyrkokören, Tonfåglarna
och Björkboda blås*
- Kl. 11 ADVENTSGUDSTJÄNST
*Sundborns kyrka
Kyrkokören*

Lördag 3 december

- Kl. 18 MUSIK VID HELGSMÅL
Envikens kyrka

Söndag 2 advent, 4 december

- Kl. 11 MÄSSA *Sundborns kyrka*
- Kl. 18 MUSIKGUDSTJÄNST
*Svärdsjö församlingsgård, i sam-
band med Svärdsjös julskyltning*

Söndag 3 advent, 11 december

- Kl. 11 MÄSSA *Svärdsjö kyrka*
- Kl. 15 ADVENT MED JUNIPER
BAY GOSPEL *Envikens kyrka*
- Kl. 16 LUCIA *Svärdsjö kyrka*
- Kl. 16 LUCIA *Sundborns kyrka*
- Kl. 19 ADVENT MED JUNIPER
BAY GOSPEL *Envikens kyrka*

Lördag 17 december

- Kl. 18 JULKONSERT MED VOICES
Svärdsjö kyrka

Söndag 4 advent, 18 december

- Kl. 8.30 JULKRUBBA MESSY CHURCH
Envikens kyrka
- Kl. 11 MÄSSA *Svärdsjö kyrka*
- Kl. 16 MUSIKGUDSTJÄNST
*med Jungfru Maria som tema.
Ekumenisk gudstjänst i Boda
Missionskyrka*
- Kl. 16 GUDSTJÄNST
Sundborns kyrka

Enviken Messy Church "Frukostkrubba"

Söndag 18 december kl. 8.30

Frukost med julgröt och skinkmacka,
pysselstationer.
Avslutning i kyrkan med Tonfåglarna.

Söndag 19 februari kl. 15.00

Pysselstationer. Andakt i kyrkan med
Tonfåglarna, utdelning av barnens bibel
till alla i förskoleklass, utdelning av
dopänglar för de barn som döpts samt
middag.

BIBLISKA FIGURER TILL JUL- KRUBBAN I SUNDBORN

Mellan den 10-13 september möt-
tes vi i Sundborns församlingshem
och tillverkade bibliska figurer. Maria
Emanuelsson var kursledare, och till jul
kommer det finnas en ny julkrubba i
Sundborns kyrka. Tack till er som kom
och hjälpte till!

Christina Stoor Berglund
barnledare i Sundborn

JULMARKNAD I ENVIKEN

Lördag 26 november
Kl. 13-17

Välkommen till kyrkan!
Sång & musik, pyssel, glögg
och pepparkakor, goda samtal!

LUCIA I SUNDBORNS KYRKA

Söndag 11 december
Kl. 16.00

Avslutar Sundborns julmarknad.

JUNIPER BAY GOSPEL "DAYS OF CELEBRATION"

Konsert i Envikens kyrka
söndag 11 dec kl. 15 och 19

Insläpp från 14.30 och 18.30.
Rekommenderad kollekt 100:-

JULAFTON I SVÄRDSJÖ FÖRSAMLINGSGÅRD

24 december
Öppet Hus kl. 13-15.30

Fira jul i kyrkans gemenskap!

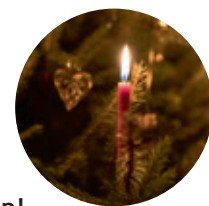
Vi bjuder på gröt och skinkmacka, kaffe
och kaka. Musikunderhållning och jul-
allsång utlovas.

Ingen föranmälan, alla varmt välkomna!

Frågor? Kontakta Jenny Ärnlov,
tel. 0246-79 89 25

JUL PÅ VÅRA ÄLDREBOENDEN

Under julhelgen firar vi även guds-
tjänst på våra äldreboenden.

Enligt skapelseberättelsen skapade Gud världen på sju dagar, efter varje dag blickade hen tillbaka på sitt verk och såg att det var gott. Gud såg – la sina ögon på skapelseverkets yta – och tryckte på gilla-knappen.

Gud och skönheten

Att definiera vad som är vackert kan tyckas vanskligt. Fult och vackert är väl subjektivt, en fråga om tycke och smak? Om man i stället funderar på verkan av skönhet, vad det vackra gör med oss, menar somliga sig kunna utkristallisera tre universella drag: Enhet, harmoni och utstrålning. Allt det kan också sägas om Gud.

Kritiska röster, också inom kyrkan, förfasar sig över tidens ytlighet, nästan så att man kan skönja ett förakt för ytan. Skönhet kommer inifrån, påminner vi välmenande varandra. Och visst finns det en risk att vi går vilse i den egna estetikens självupptagenhet, men samtidigt kan vi se att skönheten, det vackra, helt utan omsvep spelar en roll också i bibeln. Salomos klädprakt, himlens fåglar och ängens liljor är olika exempel.

Det finns de som hävdar att estetikens föregår etiken. Den tyske teologen Hans Urs von Balthasar skrev: *Skönheten ger impulsen till sannings sökandet, och sanningen visar oss vad som är gott och rätt.* Det vill säga, den människa som har det vackert omkring sig lär sig att vilja det goda. Kan det vara så?

I kyrkans värld omges vi av vackra miljöer. Vi kan drabbas av hemmablindhet, men kyrkorummen bär oftast i sig själva en egen, ordlös förkunnelse. Någon har använt sin konstnärliga talang för att gestalta den kristna trons väsen. Och vi söker oss dit, ofta när nöden är stor, tänder ett ljus, sitter ner en stund och skönjer friden. Men frågar man gemeneman var skönhet står att finna, svarar det stora flertalet ”I naturen”. Genom ett överraskande träd i skogen, i en brinnande solnedgång, solspelet på frostiga höstlöv. Som våra ögon ser. Här blir det tydligt att ytan talar till djupen inom oss.

Gud bor inte i tempel byggda av människohand står det i Apostlagärningarna. Och i den bibelbok som heter Salomos vishet benämns Gud som ”all skönhets upphov”.

Var vi upplever denna skönhet är egalt, men vikten av att uppleva den är stor. Inte minst om det hjälper oss att vilja det goda.

Jenny Ärnlov
präst Enviken

Barnbarnsbarnet Sarah

Samtal om Carl och Karin Larsson

Jag har stämt träff med Sarah Godske vid Sundborns kyrka. Det är begravningsgudstjänst i kyrkan, så vi får sitta i körsalen i församlingsgården.

– Här inne har jag aldrig varit, vad fint – och titta där är ju Lisbeth!

Skissen till änglamålningen som finns i koret i Sundborns kyrka, pryder körsalens vägg.

– Den har jag inte sett förr. Lisbeth känner man igen på näsan.

Det är i dagarna nästan precis ett år sen Sarahs mamma Locki Skans dog, 98 år gammal. Lockis mormor och morfar hette Karin och Carl Larsson och Lisbeth, hon på målningen, det var Lockis moster. Av Karins och Carls barn som överlevde var hon nummer fyra av sju. Lockis mamma hette Brita och hon var nummer fem.

Sarah och jag har träffats i olika kyrkliga sammanhang genom åren, men det var först när jag fick uppdraget att begrava Locki som vi fick tillfälle att mötas på riktigt. Visst kändes det lite speciellt att få begrava ett barnbarn till

det berömda konstnärsparet, att få röra vid ett litet stycke historia.

Sarah, hur har det präglat ditt liv, att höra till den välkända konstnärssläkten så intimt förknippad med Sundborn?

– Ja, vi visste ju inget annat, så det var inget märkvärdigt med det. Kanske snarast så att det inte var något man skyltade med, för att slippa risken att folk skulle tro att man tyckte sig vara former än andra. Men visst har tillhörigheten också varit en glädje; en stor släkt – Karin och Carl fick sju barn

forts. nästa sida

som nådde vuxen ålder, och 17 barnbarn. Min mormor Brita fick fyra barn, varav mamma var andra barnet. Även mamma och pappa, Sverker Skans, fick fyra barn och även jag är nummer två i syskonskaran.

I en stor släkt finns många historier, en del fascinerande, andra tragiska. Men mitt intryck är att det kryllat av färgstarka och företagsamma kvinnor i släkten. Mormor Brita förälskade sig som tonåring, under tidigt 1900-tal, i Gustav Friederich, en tysk jurist, med tiden högt uppsatt, och födde sina fyra barn i den nu polska staden Stettin. När nazismen drog fram och Gustav stod upp däremot, dog han plötsligt under märkliga omständigheter och Brita blev änka, 40 år gammal, med fyra små barn och långt hemifrån.

– Det är ju ett under att hon tog sig därifrån, innan (Andra världs-) kriget bröt ut, annars hade sannolikt vår gren av familjen inte funnits. När Brita och barnen kom hem hyrde de ett hus i Sundborn, för att sedan flytta in till Falun. Den tiden gick Locki i skolan i Sundborn, det var nog fjärde klass, tror jag, men då hade både Karin och Carl gått ur tiden.

Det var Karin Larsson som hade kopplingar till Sundborn. Hennes far, Adolf Bergöö, framgångsrik köpman i Hallsberg, ägde Lilla Hyttlös till det som idag är Carl Larsson-gården.

Mamma Locki som blev 98 år gammal tillsammans med Sarah, båda i Sundbornsdräkten.

den skandinaviska konstnärsskolan i Grez-sur-Loing utanför Paris, träffade hon Carl. I samband med att deras tredje barn föddes bosatte de sig i Sundborn och förvandlade Lilla Hyttlös till det som idag är Carl Larsson-gården.

För på den tiden ägdes egendomarna av männen, men att gården fortfarande har ett så stort allmänintresse kan vi nog främst tacka Karin för. Det var hon som omsatte sina konstnärliga talanger i heminredning; nyskapande textilier, moderna möbler och egendesignade kläder.

Du har vuxit upp i en släkt och familj där konsten är en stor identitetsmarkör, har det påverkat ditt sätt att se på konst, tror du?

– Egentligen inte. Det är inte så att jag har sprungit på konstmuseer i tid och otid, jag är nog som folk är mest. De största skönhetsupplevelserna får jag i naturen, för min del är det främst fjällvärlden som lockar. Och vad gäller Carl Larssons verk är de han målade innan tiden på Lilla Hyttlös, som jag tycker mest om.

Interiören i Sundborns kyrka är ett av Carl Larssons verk. Hur hade han det med Gud egentligen, vet du?

– Det jag vet är att han föll i onåd hos

prästen, då inget av barnen var döpta. Det rättades till med besked, då alla sju klarades av på en och samma gång, i ateljén i hemmet. Det kom sig av att äldsta barnet Suzanne ville konfirmera sig tillsammans med sina kompisar och för det behövde hon först döpas. Man lyssnade på barnen i larssonska hemmet! Och samtidigt slöts också fred med kyrkan. Det var nog helt enkelt väldigt naturligt att anförtra en så stor och vida berömd konstnär uppdraget att smycka kyrkan. Carls egna tankar, också om Gud, kan man läsa mer om i hans självbiografi *Jag*, som han färdigställde bara dagarna innan han dog.

Du är själv troende, berätta.

– Ja, ingen i min direkta närhet kallade sig kristen när jag växte upp, men i

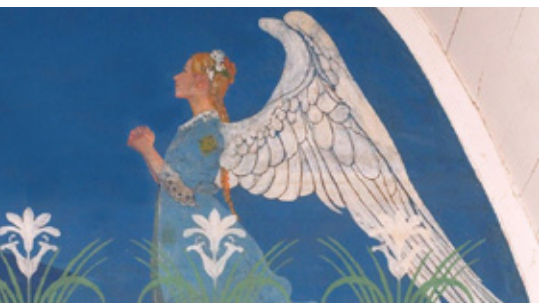
forts. nästa sida

samband med konfirmationen öppnades mina ögon för tron. Inte för att vi hade en så upplyftande präst, men jag blev helt betagen av liturgin, det som utspelade sig i kyrkan, framme i koret. Det blev så tydligt att vi rör oss i en större verklighet än den vi ser och kyrkans gestaltning av det grep tag i mig. Sannolikt hade det inte blivit så mycket mer än detta möte med det mystiska, om jag inte sedan hade kommit till Stiftsgården i Rättvik och fått träffa andra jämnåriga som kallade sig kristna. De verkade ju helt normala! Sen hade jag ju också faster Gudrun, som var både djupt troende och samtidigt rolig och sprallig, det betydde nog också en del. Jag förstår inte hur människor orkar leva utan en kristen tro!

Underbart att sitta med Sarah, framför skissen av ängeln Lisbeth. Samtalet kunde gärna fått fortsätta, men andra uppdrag väntar. Nu håller vi både tummar och tår för att restaureringen av kyrkorummets version av ängeln Lisbeth ska gå bra – och att många, många även fortsättningsvis ska få möta Gud, i hennes vingars skugga.

Jenny Ärnlov
präst Enviken

Tre frågor om skönhet, kyrkan och kultur

DANIEL HEDBERG, 47 ÅR

Svärdsjö församling

1 Naturen. Till exempel att stiga upp tidigt en klar och kylig vår- eller höstmorgon och gå ut när solen går upp och dimman lättar. Upplevelsen med stillheten och tystnaden är svårslagen.

2 Jag kan faktiskt inte komma ihåg något specifikt, men när jag fascinerats av konst är det inte just skönhet jag fastnar för. Det kanske snarare är konstverk som sticker ut och därför blir minnesvärda. Och det är inte heller så att jag förstår känslan som uppstår, bara att den uppstår.

3 Då säger jag musik! Jag tycker kyrkan är en bra plats för musik, som man borde utnyttja mer. Jag tycker om de flesta sorters musik, men skulle jag önska så skulle det nog inte vara traditionell kyrkomusik, utan hellre något som bryter av och överraskar.

1. Säg något som du tycker är vackert.
2. Har du haft en skönhetsupplevelse i relation till ett konstverk, i så fall vilket?
3. Om kyrkan skulle göra en konst-/kultursatsning, vad skulle stå högt på din önskelista i så fall?

STINA HÖIJER, 19 ÅR

Sundborns församling

1 Naturen. Jag har som mål att besöka alla Sveriges nationalparker, har hittills bara besökt några få, men den svenska naturen är så otroligt mångsidig och helt fantastisk.

2 När jag var i Skottland i våras såg jag flera glasmålningar varav en av dem var det vackraste jag någonsin sett. Jag stod där och tittade och försökte ta in och förstå hur någon kan skapa något så vackert. Tänk, allt arbete som måste ha lagts ner på den! Den heter *The coronation of the blessed Virgin* och är gjord av Henry Clarke

3 Musiken är redan en stor del av kyrkan men man kan utveckla det ännu mer. En annan stark skönhetsupplevelse jag hade, även den i Skottland, var när jag gick på orgelspel på ett museum som hade en halvtimmes orgelspel dagligen. Det var alla möjliga låtar, allt från Abba till Disney, jättehäftigt! Mer sånt!

CHARLIE BRUSQUINI, 22 ÅR

(boende i Västerås, men delvis hemmahörande i) Envikens församling

1 Som organiststudent förundras jag nästan jämt över orgeln som ett kammarmusikaliskt instrument. Att utöver församlingsackompanjemang och solorepertoar få samverka med andra musiker i olika konstellationer i kyrkan tycker jag är väldigt vackert. Att använda instrumentet till fullo, det görs på tok för lite idag!

2 Då tänker jag på ett speciellt tillfälle: För ett par år sedan skulle jag assistera Falu-organisten Henrik Alinder som registrant, en konsert med orgel och brassorkester i samklang, Elfrida Andrées andra orgelsymfoni i Ess-dur var verket som framfördes och det var en väldigt häftig upplevelse att få stå mitt i. Just där föddes en lite extra stor kärlek för orgel tillsammans med ex. cornetter, tromboner och horn.

3 Då skulle jag gärna se mer musikaliska samarbeten inom kyrkans väggar, med exempelvis orkestrar, ensembler och musiker utifrån. Att med musiken som ett starkt medel kunna intressera nya människor och verkligen understryka kyrkans budskap i alla sammanhang. Sen är det ju livsviktigt för kyrkans musikaliska utveckling framöver, att det satsas rejält på körverksamhet! Där finns den stora rekryteringen.

November

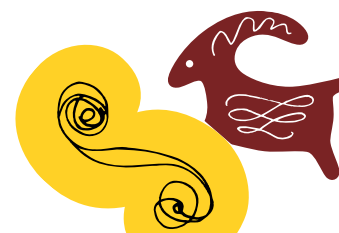
- 24** **TORS DAG KL. 18.00**
VECKOMÄSSA
Enviken
- 26** **LÖRDAG KL. 18.00**
MUSIK VID HELGSMÅL
Svärdsjö
- 27** **SÖNDAG KL. 11.00**
ADVENTSGUDSTJÄNST
Svärdsjö
Första advent
- SÖNDAG KL. 11.00**
ADVENTSGUDSTJÄNST
Enviken
Kyrkokören, Tonfåglarna,
Björkboda blås
- SÖNDAG KL. 11.00**
ADVENTSGUDSTJÄNST
Sundborn
Kyrkokören

December

- 1** **TORS DAG KL. 18.00**
VECKOMÄSSA
Enviken
- 3** **LÖRDAG KL. 18.00**
MUSIK VID HELGSMÅL
Enviken
- 4** **SÖNDAG KL. 11.00**
MÄSSA
Sundborn
Andra advent
- SÖNDAG KL. 18.00**
GUDSTJÄNST MED MUSIK
Svärdsjö församlingsgård.
Gudstjänsten avslutar jul-
skyltningen i Borgärdet.
- 8** **TORS DAG KL. 18.00**
VECKOMÄSSA
Enviken
- 11** **SÖNDAG KL. 11.00**
MÄSSA
Svärdsjö
Tredje advent
- SÖNDAG KL. 15.00**
GOSPELKONSERT
Enviken
Juniper Bay Gospel
Mer information, se sidan 17
- SÖNDAG KL. 16.00**
LUCIA
Svärdsjö
- SÖNDAG KL. 16.00**
LUCIA
Sundborn

- 11** **SÖNDAG KL. 19.00**
GOSPELKONSERT
Enviken
Juniper Bay Gospel
Mer information, se sidan 17
Tredje advent
- 15** **TORS DAG KL. 18.00**
VECKOMÄSSA
Enviken
- 17** **LÖRDAG KL. 18.00**
JULKONSERT
Svärdsjö
Voices
- 18** **SÖNDAG KL. 8.30**
MESSY CHURCH
Frukostkrubba, Tonfåglarna
Enviken
Fjärde advent
- SÖNDAG KL. 11.00**
MÄSSA
Svärdsjö
- SÖNDAG KL. 16.00**
SJUNG IN JULEN
Ekumenisk gudstjänst
Boda missionskyrka
- SÖNDAG KL. 16.00**
GUDSTJÄNST
Sundborn
- 22** **TORS DAG KL. 18.00**
VECKOMÄSSA
Enviken

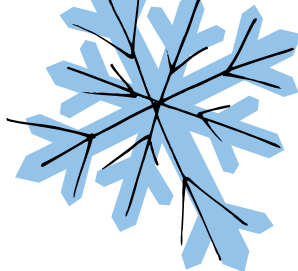

- 24** **LÖRDAG KL. 10.00**
SAMLING KRING
KRUBBAN
Svärdsjö
Julafton
- LÖRDAG KL. 11.00**
SAMLING KRING
KRUBBAN
Sundborn
- LÖRDAG KL. 23.00**
MIDNATTSMÄSSA
Svärdsjö
Kyrkokören
- 25** **SÖNDAG KL. 06.00**
JULOTTA
Enviken
Kyrkokören
Juldagen
- SÖNDAG KL. 06.00**
JULOTTA
Sundborn
Kyrkokören
- SÖNDAG KL. 07.00**
JULOTTA
Svartnäs
- 26** **MÅNDAG KL. 11.00**
MÄSSA
Svärdsjö
Annandag jul
- 31** **LÖRDAG KL. 16.00**
NYÅRSBÖN
Enviken
Nyårsafton
- LÖRDAG KL. 18.00**
NYÅRSBÖN
Svärdsjö

Januari

- 1** SÖNDAG KL. 18.00
Nyårsdagen
MÄSSA
Sundborn
- 5** TORSDAG KL. 18.00
VECKOMÄSSA
Enviken
- 6** FREDAG KL. 11.00
MÄSSA
Sundborn
Trettonde-
dag jul
- FREDAG KL. 15.00
GUDSTJÄNST
Enviken
Tonfåglarna, julgransplundring
i sockenstugan
- 7** LÖRDAG KL. 18.00
MUSIK VID HELGSMÅL
Sundborn
- 8** SÖNDAG KL. 11.00
MÄSSA
Svärdsjö
- SÖNDAG KL. 16.00
GUDSTJÄNST
Lamborns gamla skola
- 12** TORSDAG KL. 18.00
VECKOMÄSSA
Enviken
- 14** LÖRDAG KL. 18.00
MUSIK VID HELGSMÅL
Enviken

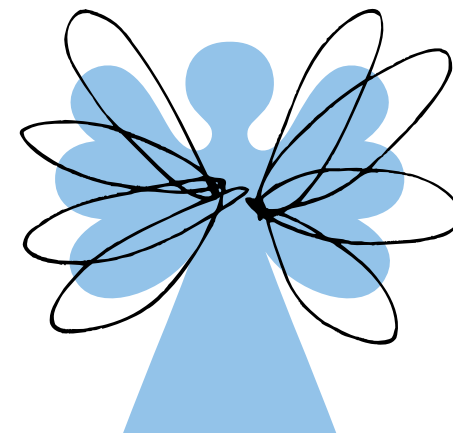
- 15** SÖNDAG KL. 11.00
MÄSSA
Sundborn
- SÖNDAG KL. 16.00
GUDSTJÄNST
Svärdsjö
- 19** TORSDAG KL. 18.00
VECKOMÄSSA
Enviken
- 21** LÖRDAG KL. 18.00
MUSIK VID HELGSMÅL
Svärdsjö
- 22** SÖNDAG KL. 11.00
MÄSSA
Enviken
- SÖNDAG KL. 16.00
GUDSTJÄNST
Sundborn
- 26** TORSDAG KL. 18.00
VECKOMÄSSA
Enviken
- 28** LÖRDAG KL. 18.00
MUSIK VID HELGSMÅL
Sundborn
- 29** SÖNDAG KL. 11.00
MÄSSA
Svärdsjö
- SÖNDAG KL. 16.00
GUDSTJÄNST
Enviken
Efteråt soppa o samtal i
sockenstugan

Februari

- 2** TORSDAG KL. 18.00
VECKOMÄSSA
Enviken
- 5** SÖNDAG KL. 11.00
MÄSSA
Sundborn
Kyndelsmäs-
sodagen
- Alla kyrkokörer medverkar
- SÖNDAG KL. 16.00
GUDSTJÄNST
Svärdsjö
- 9** TORSDAG KL. 18.00
VECKOMÄSSA
Enviken
- 11** LÖRDAG KL. 18.00
MUSIK VID HELGSMÅL
Svärdsjö
- 12** SÖNDAG KL. 11.00
MÄSSA
Enviken
- SÖNDAG KL. 16.00
GUDSTJÄNST
Sundborn
- 16** TORSDAG KL. 18.00
VECKOMÄSSA
Enviken
- 19** SÖNDAG KL. 11.00
MÄSSA
Svärdsjö
- SÖNDAG KL. 11.00
GUDSTJÄNST
Sundborn

- 19** SÖNDAG KL. 15.00
MESSY CHURCH
Enviken
Bibelutdelning och hämtning
av dopänglar. Tonfåglarna
- 22** ONSDAG KL. 9.00
ASKONSDAGSMÄSSA
Enviken
Askonsdagen
- 23** TORSDAG KL. 18.00
VECKOMÄSSA
Enviken
- 25** LÖRDAG KL. 18.00
MUSIK VID HELGSMÅL
Enviken
- 26** SÖNDAG KL. 11.00
MÄSSA
Sundborn
- SÖNDAG KL. 16.00
GUDSTJÄNST
Svärdsjö

Hej hur är det?

Julen närmar sig, våra fönster lyses upp av julstjärnor och julstakar. I våra kyrkor sjunges det och berättas om det lilla barnet som kom att födas i en krubba i ett stal. Ett glatt budskap, ett evangelium sprider sig över våra liv och hela vår skapelse om frid, frid vare med oss. Och för att fira detta så går vi in i en period fyllt av, ja, av vadå?

Jag återkommer allt som ofta till ett citat jag stött på under min livsvandring, ett citat som August Strindberg lade i Agnes mun i pjäsen Ett drömspel; ”Det är synd om människorna.” Och medan åren gått så har det här citatet fördjupats. En fördjupad mänsklig erfarenhet av att människan är det mest komplicerade djur som satts på denna jord. Och

i det här djuret så har Gud lagt ned sin avbild och allt blev möjligt för henne. Men samtidigt så finns den där, så nära, sårbarheten, skörheten.

Jag har som präst förmånen att få vandra mellan dessa dimensioner, ja det är en förmån. Att få bli inbjuden i den här spänningen mellan oändliga möjligheter samt hennes skörhet har gett mig en mänsklig erfarenhet. En erfarenhet som handlar

Existentiell hälsa handlar alltså om att arbeta med ett konstruktivt förhållningssätt till ditt liv.

om att människan, Du och Jag, verkligen besitter kraft, mod att leva livet. Jag tänker på en fråga jag ofta får som präst och som har med begravningar att göra, hur orkar du? Jag brukar svara att det inte är mig de ska bekymras

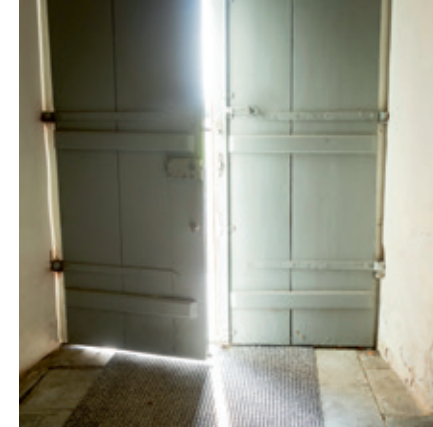
över. Utan för dem som står kvar på livets perrong medan den som dött lämnat. Det finns en mening som hela tiden återkommer och som återspeglar denna kraft, detta mod att leva, trots allt: Det måste gå.

I de här orden så finns den kraft som vi inom kyrkan vill berätta om, att den har sitt ursprung i det där lilla barnets utsträckta famn. I det lilla barnet i krubban så möter vi kraften, modet, skörheten, ja hela livet.

ATT ÖVA SIG I LIVSMOD

Ja, det är inte lätt att vara människa och det kan vara svårt att se den här inreboende kraften. Men samtidigt, såsom livet är konstruerat från början av våra liv, så kan vi öva oss i det. Och det kan vi till exempel göra genom det som kallas existentiell hälsa.

Existentiell hälsa handlar om människans förhållningssätt till det som händer runt omkring henne och som i sin tur avgör hur hon hanterar motgångar. Det här görs genom att arbeta med den existentiella hälsans olika dimensioner vilka är 8 stycken: att känna mening i livet, förundran över omgivning, helhet och integration, existentiell kontakt, existentiell styrka, harmoni och inre frid, hoppfullhet och optimism samt tro som resurs. Undersökningar visar att om vi stannar till ibland och tänker runt dessa dimensioner så påverkar vi oss själva i en riktning där vi stärker vårt förhållningssätt till livets olika utmaningar samt ökar vårt livsmod och livsglädje.

Det lilla barnet i krubban, Jesus Kristus, kom till dig och mig för att hjälpa oss att bli lite mer mänskliga med varandra. I julruschen så inbjuds vi att stanna till, sluta våra ögon och be stilla: Gud, låt mig omslutas av din frid. Fyll mitt hjärta liksom med krubban, av ditt liv. Amen.

Om du skulle vara intresserad av det här med existentiell hälsa så får du gärna höra av dig till oss inom Svenska kyrkan. Vi har enkla metoder att jobba med dem. Du kanske själv är intresserad eller har erfarenhet av att jobba med dessa frågor? Ring oss så får vi prata vidare för vi önskar att starta upp samtalsgrupp/er runt detta.

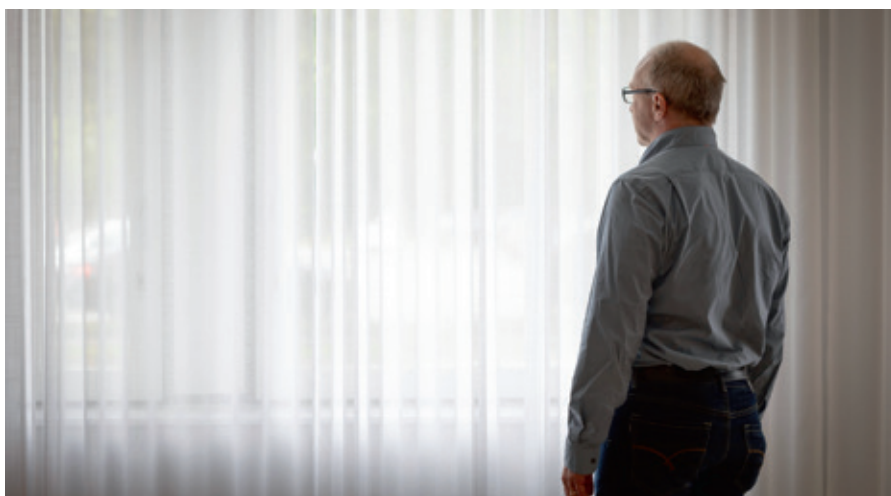

Michael Wingårdh
präst Svärdsjö

Ta gärna kontakt med:

Michael Wingårdh
michael.wingardh@svenskakyrkan.se
0246-79 89 13

Emelie Kjellgren
emelie.kjellgren@svenskakyrkan.se
0246-79 89 08

Ungdomsgården i Svärdsjö

Ungdomsgården för ungdomar i åk 7 och uppåt i Svärdsjö firade 1 år den 5 oktober. Det uppmärksammades genom att alla som kom bjöds på kanelbullar och tårta.

Vad är det som händer hos oss en vanlig kväll? Vi spelar biljard, pingis, kort, sällskapsspel, målar eller bara hänger i vårt soffrum och spelar musik. Vi vuxna finns med i de olika aktiviteterna under kvällen och deltar i samtal och häng. En liten kiosk finns med godis, Pan pizza och läsk där vi försöker hålla så låga priser som möjligt.

Det är en plats där det inte finns en massa måsten utan man väljer själv vad

man vill göra av kvällens aktiviteter eller hur länge man stannar.

I huvudsak är det församlingspedagog Johan Halvarsson och diakon Emelie Kjellgren som arbetar dessa kvällar. Det finns alltid två vuxna på plats.

JOY UNGDOMSGÅRD

För att möta efterfrågan från yngre ungdomar öppnade vi upp för Joy Ungdomsgård som är öppen för alla som går på mellanstadiet, tisdagar 14.30-18.00 Här hänger man och gör det som finns på Ungdomsgården och vi bjuder alla som kommer på toast då vi inte håller kiosken öppen denna dag.

Första gången startade vi med 25 besökare och fortsatte raskt upp till över 40 barn och ligger fortsatt kvar på en nivå mellan 35-45 barn varje vecka. Vi

Vändkorset samordnas av Faluns lokala brottsförebyggande råd och är en samverkan mellan verksamheter i Falun samt frivilliga vuxna.

I Vändkorsets samverkan ingår nattvandrarerna i Falun, Falu kommun (ungdomsstödjarna, skolsköterskor, skolkuratorer, skolfritidsledare och socialsekreterare), flera av Faluns friskolor medverkar också, polisen, Ungdomsgården Grönan (Svenska kyrkan Falun). Ibland medverkar även räddningstjänsten och ambulansen.

Källa: www.falun.se

ser att det finns ett behov för barn och ungdomar att ha ett ställe att hänga på och umgås och det känns viktigt för oss som kyrka att möta detta behov.

Utöver våra vanliga verksamheter för barn och ungdomar finns vi på plats vid olika stora evenemang som Åfesten i Falun samt i samband med Valborg och skolavslutningen då vi nattvandrar. Vi gör detta tillsammans med organisationen "Vändkorset".

Johan Halvarsson
församlingspedagog
Svärdsjö

Jul och nyår i våra kyrkor

Julafton, 24 december

- Kl. 10 SAMLING KRING KRUBBAN
Svärdsjö kyrka
- Kl. 11 SAMLING KRING KRUBBAN
Sundborns kyrka
- Kl. 23 MIDNATTSMÄSSA
Svärdsjö kyrka

Juldagen, 25 december

- Kl. 6 JULOTTA Envikens kyrka
- Kl. 6 JULOTTA Sundborns kyrka
- Kl. 7 JULOTTA Svartnäs kyrka

Annandag jul, 26 december

- Kl. 11 MÄSSA Svärdsjö kyrka

Nyårsafton, 31 december

- Kl. 16 NYÅRSBÖN Envikens kyrka
- Kl. 18 NYÅRSBÖN Svärdsjö kyrka

Nyårsdagen, 1 december

- Kl. 18 MÄSSA Sundborns kyrka

FRAMTIDSHOPP I UTMANANDE TID

Vintern är här. Frosten gnistrar i sol-ljuset och det är otroligt vackert. Snart kommer snön och vinterdäcken måste komma på. Covid finns ännu ute i samhället men ingen pandemi så vi kan driva vår verksamhet och träffas.

Allt ter sig som en vanligt på vägen in i vintertid, men ändå är inget sig likt.

Det ligger ett stort vemod och frustration över vår tillvaro. Kriget i Ukraina påverkar på så många sätt. Det går inte att förstå att den grymhet vi sett drabba oskyldiga offer sker i vår tid – år 2022. Hoppfullt att vi tydligt ser goda krafter, som envist verkar för att lindra lidande i olika former. Du och jag kan ge vårt stöd genom att ge en penninggåva till Act Svenska kyrkan eller till annan hjälporganisation. Det finns också flera aktörer som behöver hjälp av mer praktisk karaktär t. ex Röda Korset. Alla insatser som kan bidra med att minska lidande är av mycket stor betydelse.

Vi har under hösten läst och sett ohyggliga bilder och reportage från översvämningar, som drabbat mycket stora områden på vitt skilda ställen i världen. Skadorna är en följd av den globala uppvärmningen och dess negativa påföljd för klimatet. Även här är de

små insatser vi kan bistå med väldigt viktiga. Vårt pastorat följer Svenska kyrkans "Färdplan för klimatet". Vår el-användning ska ses över. Vi kan sänka temperaturen i lokaler och kyrkor, byte till LED-belysning är en källa till minskad elförbrukning. Vi arbetar för att minska användningen av fossila bränslen. Envikens kyrkogård får ny ledning för bevattning med sjövattnet i stället för dricksvattnet. Vi kommer även att anlita externa tjänster för att se över vår energihushållning i stort. Målet är att vara klimatneutrala år 2030.

Pastoratet förvaltar två skogsegendomar knutna till stiftelser. Nya skogsbruksplaner ska upprättas. Kompetent skogsförvaltare ska utses för att skogen ska ge avkastning och med siktet tydligt inställt på bevarande av mångfald och långsiktig hållbarhet.

Alla verksamheter ska tänka på att minska klimatpåverkan och gynna mångfald. Tillsammans kan vi göra skillnad för vår och kommande generationer. Här får vi hjälpas åt anställda, förtroendevalda och alla ideella krafter.

Hans Matsols
ordf. kyrkorådet

Man trivs där man behövs. Dessa ord är ledord för det ideella arbetet i Svenska kyrkan.

Vill du dela med dig av din tid?

Då kan du bli ideell medarbetare/volontär i vårt pastorat. Du väljer vilken av våra församlingar du vill engagera dig i och hur mycket du vill ge av din tid, engagemanget kan vara återkommande eller en engångshändelse.

Du måste inte ha en tro för att bli ideell medarbetare i Svenska kyrkan. Däremot tror vi att Gud tror på dig och ser med glädje på ditt bidrag in i kyrkans arbete. Tro är något som kan väckas, växa och bära oss människor.

Exempel på uppdrag:

- Sömnadsarbete
- Affischering
- Fotograf till församlingsbladet/hemsida etc.
- Hjälpa till vid dagledigträffar eller soppluncher
- Vara skådespelare vid jul- och påskvandringar

- Stödsångare eller musiker vid andakter
- Kaffevärd i samband med gudstjänster
- Språk – eller tolkhjälp
- Hjälpa till vid promenadgrupp
- Bakning

Du kanske själv har idéer och har sett behov där du kan vara en tillgång. Ta gärna kontakt med mig eller församlingsprästen. Ditt bidrag är värdefullt!

Emelie Kjellgren
diakon

Kyrkans miljöarbete

I tidigare församlingsblad har vi skrivit om kyrkans arbete för klimatet. Svenska kyrkan har ambitiösa klimatmål, där alla församlingar ska vara klimatneutrala senast 2030, Svenska kyrkans "färdplan för klimatet". Det arbetet är naturligtvis Svärdsjö, Envikens och Sundborns pastorat en del av!

Den här vintern blir energifrågan särskilt aktuell, med tanke på omvärldssituationen. Inte bara utifrån ett ekonomiskt perspektiv, utan också som ett steg i att bli mer klimatanpassade, ser pastoratet över temperaturen i alla fastigheter, även kyrkorummen. Temperaturen kommer att sänkas någon grad, så ta gärna på lite varmare kläder när ni besöker kyrkorna under den kalla delen av året.

Kyrkornas fasader är belysta och kommer att fortsätta vara det. Fasadbelysningen drar inte mycket ström. Belysningen är en trygghetsfråga, dels för att kyrkans omgivning ska vara upplyst och trygg, dels då det tyvärr förekommer stölder.

Kalle Bengtz
Kyrkoherde

UPPSTART AV VERKSAMHETER EFTER JULUPPEHÅLLET

Joy Ungdomsgård och Ungdomsgården startar vecka 3.

Öppna förskolan öppnar igen vecka 4.

Barnverksamheterna i pastoratet startar vecka 5.

Joykids – barnkör i Svärdsjö startar vecka 6.

KOM OCH SJUNG I KYRKOKÖR!

Svärdsjö torsdagar kl 19

Körledare Walters Börje Edénus

Juniper bay gospel onsdagar kl 19

Körledare Maria Emanuelsson

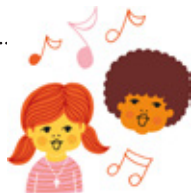
Envikens kyrkokör torsdagar kl 19

Körledare Jonas Pehrs

Sundborns kyrkokör torsdagar kl 18.30

Körledare Ann-Sofi Stål

Ny barnkör i Sundborn

Åk 2-3

Onsdagar kl. 14.30

Sundbornsskolans musikal

Åk 4 och uppåt

Tisdagar kl. 14.20

Körsalen i församlingshemmet

Ledare Ann-Sofi Stål

tel 023-669 63 02

ann-sofi.stal@svenskakyrkan.se

Kontaktuppgifter

FÖRSAMLINGSEXPEDITION & övriga ärenden

Lena Halvars Hedman

0246-79 89 01

Tisdag – torsdag 13.00–15.00

Soldatvägen 12, 790 23 Svärdsjö

svardsjo.pastorat@svenskakyrkan.se

Bokning av dop, vigsel och begravning

0246-79 89 00

måndag – fredag 8.00–16.00

www.svenskakyrkan.se/svardsjopastorat

KYRKORÅDET

Hans Matsols, Kyrkorådets ordförande hans.matsols@svenskakyrkan.se

PRÄSTER

Kalle Bengtz, kyrkoherde

kalle.bengt@svenskakyrkan.se

0246-79 89 06

Michael Wingårdh, Svärdsjö

michael.wingardh@svenskakyrkan.se

0246-79 89 13

Jenny Ärnlov, Enviken

jenny.arnlov@svenskakyrkan.se

0246-79 89 25

Camilla Vallhagen, Sundborn

camilla.vallhagen@svenskakyrkan.se

023-669 63 01

DIAKON

Emelie Kjellgren

emelie.kjellgren@svenskakyrkan.se

0246-79 89 08

MUSIKER

Walters Börje Edénus, Svärdsjö

borje@edenius.be

0246-79 89 12, 070-666 96 55

Jonas Pehrs, Enviken

jonas.pehrs@svenskakyrkan.se

0246-79 89 24

Ann-Sofi Stål, Sundborn

ann-sofi.stal@svenskakyrkan.se

023-669 63 02

BARN OCH UNGDOM

Maria Emanuelsson, Enviken

maria.emanuelsson@svenskakyrkan.se

0246-79 89 21

Johan Halvarsson, Svärdsjö

johan.halvarsson@svenskakyrkan.se

0246-79 89 05

Sofia Hansson, Svärdsjö

sofia.hansson@svenskakyrkan.se

023-669 63 03

Christina Stoor Berglund, Sundborn christina.stoor.berglund@svenskakyrkan.se 023-669 63 04

EKONOMI & ADMINISTRATION

Karin Norling, kamrer

karin.norling@svenskakyrkan.se

0246-79 89 02

Johanna Stängnings, begravn. admin johanna.stangnings@svenskakyrkan.se

0246-79 89 11

SERVICE OCH KYRKOGRÅRD

Torsten Byström,

kyrkogårds och fastighetschef

torsten.bystrom@svenskakyrkan.se

0246-79 89 16

Nils-Erik Eriksson, Svärdsjö

nilserik.eriksson@svenskakyrkan.se

0246-79 89 07

Ove Nicklasson, Svärdsjö

ove.nicklasson@svenskakyrkan.se

0246-79 89 10

Magdalena Sparresjö, Enviken

magdalena.sparresjo@svenskakyrkan.se

0246-79 89 23

Johan Backlund, Enviken

johan.backlund@svenskakyrkan.se

0246-79 89 22

Henrik Murmester, Sundborn

henrik.murmester@svenskakyrkan.se

023-669 63 05

Berättelsen
om varför
vi firar jul

Film med
Ullis på
äventyr

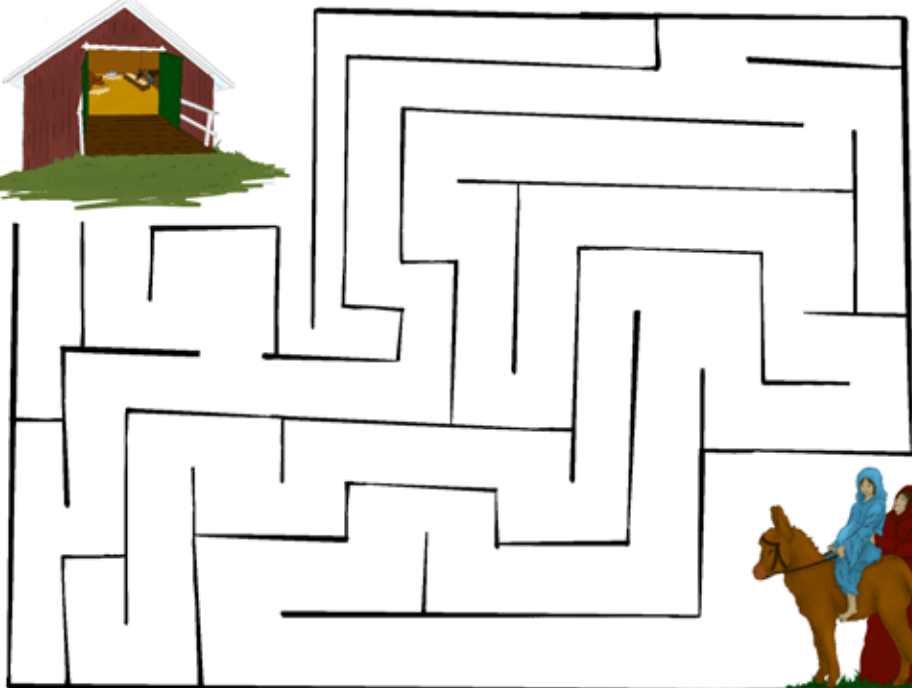
Ta fram kameran i mobilen och rikta mot
QR-koden så länkas du till filmen.

BARNENS SIDA

Färglägg
Josef och
Maria

Hjälp Josef och Maria att hitta till stallet

Nästa nummer kommer ut i slutet av februari.